

Hvorfor mister 9 ud af 10 velhavende familier deres familieformue i 3. generation?

Jeg vil starte med et citat fra 'Nathan Mayer Rothschild' (2. generation i Rothschild familien): »Det kræver stort mod og stor forsigtighed, at tjene en stor formue; og når du har fået den, kræver det ti gange så meget viden for at beholde den«.

Ja, den er god nok i gennemsnit mister 90 pct. af velhavende familier deres formue i 3. generation. Hvad skyldes dette? Og kan man i givet fald undervise og uddanne de kommende generationer i formuebevarelse? Der er en række forskellige grunde til, at dette sker.

Forskning afslører de sædvanlige grunde som; dårlige investeringer, for meget gæld/gearing og overdrevne udgifter. Kort sagt: Det ser ud til, at de fleste i næste generation vokser op med en bedre forståelse af, hvordan man bruger penge end, hvordan man tjener dem. Skatter og afgifter er naturligvis også en væsentlig del af årsagen. Men for at bevare formuen, skal du faktisk investere og arbejde med formuen. Det kræver et afkast i reale termer - altså en forøgelse af formuen, der overgår prisstigninger i samfundet generelt over tid.

Viden er ikke nok

Hvis det eneste, der skulle til for blive formuende, var viden, så ville de fleste økonomiprofessorer, forskere, jurister, aktuarer mfl. være meget velhavende. Årsagen til, at de ikke alle er det, skyldes at det kræver meget mere end viden at blive velhavende. Det kræver hårdt arbejde, risikovillighed, disciplin, ofring og mange andre træk, som er meget svære at undervise og videregive.

Den generation, der tjener formuen, er den generation, der arbejdede hårdt og oplevede vanskeligheder og problemer undervejs, som de løbende løste. De arbejdede hårdt, sparede flittigt op, og investerede deres penge effektivt for at opnå deres mål.

Mens den næste generation vokser op, oplever de deres forældres kampe, og har en god forståelse af værdien af ofringer og hårdt arbejde. Selvom de måske er mere komfortable som voksne, kan de stadig huske de sparsomme aspekter af deres liv. Men alligevel mister ca. 70 pct. i 2. generation familieformuen.

Den tredje generation har aldrig oplevet de kampe og ofre, som de tidligere generationer har været udsat for. Derfor mister ca. 90 pct. i 3. generation, familieformuen. Oddsene er derfor virkelig dårlige for at familieformuen er bevaret indtil 4. generation. Kun ca. 1 ud af 10 familier har sikret deres familieformue hertil.

Selvom de næste generationer både er "klogere" og har lært at investere og arbejde med formuen, så mister en stor procentdel fortsat formuen. Vi skal stadig huske på, at det langt fra er alle – men det er en tankevækkende høj procentandel, som ikke formår at bevare og videregive kapitalen til 3. og 4. generation.

Det kan i høj grad hænge sammen med, at forskellige generationer arbejder med deres investeringer i forskellige investeringsmiljøer. Afhængig af geografi og tid, har nogle generationer oplevet forskellige reservevalutaer, verdenskrige, hyperinflation, normale renter, mens andre generationer har oplevet både

deflation, reflation, høje renter og høje skatter. Eller nyere generationer som kun har oplevet stigende globalisering, faldende renter og lav inflation.

»Man taler ikke om penge«

Bank of America, lavede en undersøgelse, hvor de spurgte familier med en likvid formue på mere end 3 millioner dollar (ca. 19 mio. DKK.) om at finde ud af, hvordan de forbereder den næste generation til at håndtere formuen. 78 pct. af de adspurgte svarede, at den næste generation ikke var økonomisk ansvarlig nok, til at håndtere formuen. 64 pct. indrømmede, at de har afsløret meget lidt eller intet om deres formue til deres børn. Undersøgelsen angiver forskellige årsager hertil. Blandt andet, at de selv blev opdraget til ikke rigtig at tale om penge. Samtidig var de bekymret for, at deres formue ville påvirke deres børn negativt.

De familier, som formår at bevare deres formue, er i stand til at gøre det ved at kommunikere præcist til de næste generationer i forhold til det 'mindset' som skal adopteres. Næste generation bliver bevidste om deres styrker og svagheder. Samtidig er de dygtige til at rekruttere og samarbejde med nogle af de bedste rådgivere og forvaltere.

Fem konkrete råd til at uddanne næste generation:

- I. De skal tages med på beslutninger og være i en slags "mesterlærer".
- II. De skal løbende uddannes i fordelagtig allokering af kapitalen.
- III. De skal have et delansvar tidligt, og du skal give det totale ansvar videre i tide.
- IV. De skal gøre deres egne erfaringer og opleve risiko på egen krop (på den del, som de er ansvarlig for).
- V. Til sidst skal Du/I lægge en langsigtet strategi som SKAL overholdes af de næste generationer – nærmest som en slags fundats.

Ovenstående kan være kompliceret, overvej eventuelt en upartisk og betroet rådgiver. Men gå varsomt til værks, en rådgiver kan både tilføre- og destruere værdi.

Her er en historie, som du med rette kan fortælle dine børn og børnebørn og som burde være fast pensum i "skolen for næste generation". En af USA's rigeste familier, af Hollandsk oprindelse, "Vanderbilt" er et skoleeksempel på, hvordan det kan gå galt: Cornelius Vanderbilt (født 1794) formåede at omdanne 100 dollar lånt af sin mor til en formue på 100 millioner dollar på tidspunktet for hans død d. 4. januar 1877. I dag svarer det til cirka 185 milliarder USD – altså en plads blandt verdens rigeste.

Størstedelen af de 100 mio. dollar var inden for en kort periode på kun 30 år efter hans død, tabt. De næste generationer, arvingerne, havde deres fulde opmærksomhed mod at forbruge, og altså ikke investere. Inden for 50 år havde de fleste børn og børnebørn mistet hele deres formuer med deres overdådige huse solgt på tvangsauktion for at dække deres gæld. I 1973 afholdt den resterende Vanderbilt familie en genforening på Vanderbilt University i Nashville, her deltog 120 familiemedlemmer. Ikke en eneste millionær var blandt dem.

Lær af de bedste

Det skal også her nævnes, at andre familier har formået at gøre det modsatte af Vanderbilt-familien og faktisk skabe velstand og formuebesvarelse igennem generationer. Men det er mere undtagelsen end reglen. Her kan nævnes Rothschild-familien, som er en af de få familier som med succes har formået at bevare deres formue igennem syv generationer. Hvilket også er en af årsagerne til, at vi hos FAURBY CAPITAL er inspireret af Rothschild-familien.

Warren Buffett er citeret for at sige: »Jeg vil efterlade mine børn nok penge til, at de har råd til og gøre hvad de vil, men ikke så mange, at de har råd til, ikke at gøre noget.«

Buffet er en klog mand og er bevidst om udfordringerne ved formuebevarelse gennem generationer. Uanset, hvilken størrelse formue du forventer at videregive til næste generation, så skal du huske på, at det er en endnu større gave at give dem færdigheder og holdninger til at forvalte deres egen økonomiske fremtid.

/Niclas Faurby, Investor

Kilder: NAEPC Journal of Estate & Tax Planning + The Williams Group.